

Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport
Oevergrondwaterwinning Vechterweerd

28 april 1995

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport
Oevergrondwaterwinning Vechterweerd / [Commissie voor de
milieu-effectrapportage]. - Utrecht : Commissie voor de
milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-848-7

Trefw.: milieu-effectrapportage; Dalfsen / waterwinning ; Dalfsen.

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan Gedeputeerde Staten van Overijssel
Postbus 10078
8000 GB ZWOLLE

uw kenmerk
MWA 95/213

uw brief
31 januari 1995

ons kenmerk
U227-95/SI/cr/676-27

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Oevergrondwaterwinning Vechterweerd

doorkiesnr.
030 - 347600

Utrecht,
28 april 1995

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Oevergrondwaterwinning Vechterweerd. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

ing. E.M. Mastenbroek,
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Oevergrondwaterwinning Vechterweerd

Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport
Oevergrondwaterwinning Vechterweerd

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieu-effectrapport over
Oevergrondwaterwinning Vechterweerd,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Overijssel door de Commissie voor de milieu-
effectrapportage; namens deze,

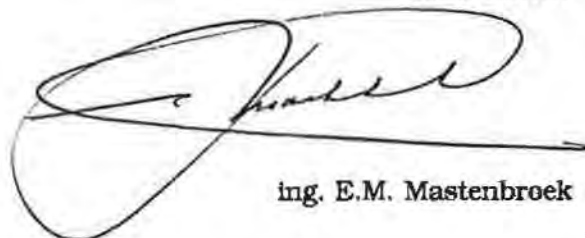
de werkgroep m.e.r. Oevergrondwaterwinning Vechterweerd

de secretaris

mr. R.J. Stelcken

de voorzitter

ing. E.M. Mastenbroek

Utrecht, 28 april 1995

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Probleemstelling, doel en besluitvorming	4
2.1 Probleemstelling	4
2.2 Doel	5
2.3 Beleid en besluitvorming	5
2.3.1 Beleid	5
2.3.2 Te nemen besluiten	5
3. Voorgenomen activiteit en alternatieven	6
3.1 Inleiding	6
3.2 De voorgenomen activiteit	6
3.3 Te beschrijven alternatieven	7
3.3.1 Algemeen	7
3.3.2 Opbouw alternatieven	7
3.3.3 Nulalternatief	8
3.3.4 Meest milieuvriendelijk alternatief	8
3.3.5 Compensatie	8
4. Bestaande toestand en autonome ontwikkeling van het milieu	9
4.1 Algemeen	9
4.2 Abiotisch milieu	9
4.3 Biotisch milieu	10
5. Gevolgen voor het milieu	11
5.1 Algemeen	11
5.2 Abiotisch milieu	11
5.3 Biotisch milieu	12
6. Vergelijking van de alternatieven	12
7. Leemten in kennis en informatie en evaluatie achteraf	13
8. Presentatie van het MER	13

Bijlagen

1. Brief van van het bevoegd gezag d.d. 31 januari 1995, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld advies uit te brengen
2. Openbare kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 33 d.d. 15 februari 1995
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Waterleiding Maatschappij Overijssel NV (WMO) is voornemens op de locatie Vechterweerd een oevergrondwaterwinning voor drinkwaterproductie met een voorgenomen capaciteit van 8 miljoen m³ per jaar te realiseren. Voor het gebied rondom de winning en de landgoederenzone Wijthmen-Den Berg wordt door het Waterschap Bezuiden de Vecht als mede-initiatiefnemer een wateraanvoerplan opgesteld.

De belangrijkste onderdelen die het MER voor dit voornemen moet bevatten zijn naar het oordeel van de Commissie m.e.r.:

Probleem, doelstelling en besluitvorming

De noodzaak en het doel van de onderhavige winning tegen de achtergrond van de behoeftedekkingsplannen voor de gehele provincie Overijssel, daarbij aan te geven welke hoeveelheid minimaal c.q. maximaal nodig is. Daarnaast dient het MER in te gaan op het nut en de noodzaak van wateraanvoer voor het gebied rondom de winning en de landgoederenzone, alsmede de onderlinge relatie tussen deze beide onderdelen van het wateraanvoerplan.

Te nemen besluiten

Het MER vermeldt hoe voor beide m.e.r.-plichtige activiteiten (waterwinning en wateraanvoer) de besluitvormingsprocedures voor de Grondwaterwetvergunning en het landinrichtingsplan gecoördineerd verlopen.

De voorgenomen activiteit

De oevergrondwaterwinning

Voorzover de uitvoering van het wateraanvoerplan de winning beïnvloedt met betrekking tot de waterkwaliteit, worden deze aspecten afzonderlijk bij de grondwaterwinning betrokken. De milieurelevante onderdelen worden beschreven met betrekking tot:

- de onttrekking en infiltratie van grond- respectievelijk oppervlaktewater;
- de te creëren situatie binnen het waterwingebied (installaties, grondgebruik en beheer) en de te nemen maatregelen bij calamiteiten (in geval van slechte waterkwaliteit van de Vecht).

Het wateraanvoerplan

Voor het wateraanvoerplan geeft het MER inzicht in de kwaliteit en kwantiteit van het aan te voeren water voor de beide gebieden en wordt gemotiveerd aangegeven waar en hoe het Vechtwater wordt ingelaten. Daarnaast wordt ingegaan op waterhuishoudkundige maatregelen in de plangebieden (zowel ten zuiden als ten noorden van de Vecht) en maatregelen ter verbetering van de kwaliteit van het in te laten water.

Alternatieven

De in de startnotitie aangegeven varianten acht de Commissie een goede basis om tot een voorkeurs- en meest milieuvriendelijk alternatief te komen. Het aantal varianten is echter zo groot dat een selectie noodzakelijk is om het aantal alternatieven te kunnen beperken. Omdat de varianten voor de omvang van het wateraanvoerplan (OW1 en OW2 met inlaatvariant WI4) onderdeel uitmaken van de voorgenomen activiteit, dienen in ieder geval deze varianten te worden uitgewerkt.

De bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkeling

Abiotisch milieu

Het MER dient in te gaan op de bestaande geohydrologie en in het bijzonder op het verloop van de grondwaterstanden, de ligging van kwel- en infiltratiegebieden en de kwaliteit van het grondwater. Voor het oppervlaktewater, de waterbodems en de waterhuishouding wordt de bestaande en autonome ontwikkeling beschreven. Effecten van de ruilverkaveling in de autonome ontwikkelingen kunnen globaal beschreven worden.

Biotisch milieu

Voor deze aspecten beschrijft het MER kwelafhankelijke en andere (grond)waterafhankelijke flora en fauna en landschapsecologische relaties binnen de te onderscheiden plangebieden en met de omliggende gebieden. Daarnaast wordt ingegaan op landschap en cultuurhistorie, echter uitsluitend voorzover daarin door de voorgenomen activiteit veranderingen kunnen ontstaan.

Gevolgen voor het milieu

In het MER dient een beschrijving te worden gegeven van de gevolgen van de winning, respectievelijk de wateraanvoer op de kwaliteit (en kwantiteit) van het grond- en oppervlaktewater en waar relevant de waterbodem, met name waar dit van belang is voor de natuur. Daarnaast geeft het MER de effectiviteit aan van de wateraanvoer om verdroging tegen te gaan in relatie tot de daling van het freatisch grondwaterpeil in percelen met natuurwaarden. Daartoe dient in het MER ingegaan te worden op de gevoeligheid van de berekeningen bij verschillend gekozen uitgangspunten met name de drainageweerstand.

Voor het biotisch milieu worden de effecten beschreven op de terrestrische en aquatische flora en fauna ten gevolge van de veranderingen in de waterhuishouding en de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater. Voor landschap en cultuurhistorie geeft het MER inzicht in effecten op de visueel-ruimtelijke karakteristiek van het waterwingebied en cultureelhistorisch waardevolle elementen en structuren.

Presentatie van het MER

Het MER richt zich bij de grondwaterwinning met name tot de eigenaren en grondgebruikers in het beïnvloedingsgebied, vergunningverleners, natuurorganisaties et cetera, terwijl bij de wateraanvoerplannen het MER zich richt tot alle betrokkenen (agrariërs) bij de waterhuishouding. Het verdient aanbeveling de samenvatting, maar mogelijk ook het MER te zodanig te presenteren dat voor elke doelgroep de relevante informatie goed toegankelijk is.

1.

INLEIDING

De Waterleiding Maatschappij Overijssel NV (WMO) en het Waterschap Bezuiden de Vecht hebben het voornemen, respectievelijk een oevergrondwaterwinning voor drinkwaterproductie en een wateraanvoerplan te realiseren. De oevergrondwaterwinning wordt gefaseerd uitgevoerd tot een capaciteit van circa acht miljoen m³ en wordt gesitueerd te Vechterweerd in de gemeente Dalfsen. Het wateraanvoerplan wordt in de eerste plaats uitgevoerd ter compensatie van de grondwaterstandsaling rondom de winning. Daarnaast wordt wateraanvoer overwogen naar natuur en landbouwgronden in landgoederenzone Wijthmen-Den Berg om de verdroging te beperken. Het wateraanvoerplan wordt ingepast binnen de ruilverkaveling Marshoek-Hoonhorst.

Voor de wateronttrekking uit de bodem via oeverfiltratie dient voor de Grondwaterwetvergunning een milieu-effectrapportage (m.e.r.) te worden doorlopen. Het wateraanvoerplan betreft een wijziging van het landinrichtingsplan voor meer dan 200 hectare, waarvoor eveneens een milieu-effectrapport (MER) dient te worden opgesteld. Voor beide besluiten is het College van Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd gezag.

Per brief van 16 februari 1995 (bijlage 1) werd de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport (MER). Met de terinzagelegging van de startnotitie op 15 februari 1995 is de procedure voor m.e.r. formeel van start gegaan (zie bijlage 2).

Dit advies is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie voor de m.e.r. (bijlage 3). De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt daarom verder in dit advies 'De Commissie' genoemd. Het doel van het advies van de Commissie is de milieu-aspecten van het voornemen en de alternatieven af te bakenen en met de advies-richtlijnen de gewenste inhoud van het MER aan te geven.

Bij de opstelling van het advies heeft de Commissie de via het bevoegd gezag ontvangen inspraakreacties in beschouwing genomen (bijlage 4). Voor zover deze reacties betrekking hebben op milieu-aspecten van de activiteit, zijn zij bij dit advies betrokken.

2.

PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

2.1

Probleemstelling

Waterwinning

De noodzaak van de onderhavige winning dient in het MER te worden onderbouwd. Daarbij wordt inzicht gegeven in de benodigde capaciteit aan drinkwaterwinning op deze locatie zo mogelijk tegen de achtergrond van de behoefte-dekkingsplannen voor de gehele provincie Overijssel¹. Tevens wordt aangegeven waarom voor waterwinning in de vorm van oeverinfiltratie gecombineerd met grondwaterwinning is gekozen. Aangegeven wordt welke hoeveelheid minimaal c.q. maximaal nodig is, rekening houdend met effecten van waterbesparing en onzekerheden in de prognoses van andere factoren die het waterverbruik bepalen.

Wateraanvoer

Het MER dient in te gaan op het nut en de noodzaak van wateraanvoer ten behoeve van het gebied dat door de winning wordt beïnvloed en de wateraanvoer naar het landgoederengebied Wijthmen-den Berg om de waterhuishouding ten behoeve van de landbouw te verbeteren en de verdroging te bestrijden.² Daarnaast wordt inzicht gegeven in de onderlinge relatie tussen deze beide onderdelen van de wateraanvoer.³

Locatiekeuze

Het MER geeft beknopt aan waarom de onderhavige waterwinlocatie is gekozen, in de afweging tot andere mogelijke locaties. Tevens wordt ingegaan op de relatie tussen de voorgenomen winning en bestaande winningen⁴ en op de relatie met de potentiële winningslocaties Dalfsen-Diep en Rechteren⁵.

¹ Zie tijdschrift H₂O, jaargang 28, nr. 6, 1995.

² Zie inspraakreactie nr 6, bijlage 4.

³ Zie inspraakreactie nr 10 bijlage 4 in verband met mogelijk gescheiden plannen.

⁴ Zie inspraakreactie nr. 3 m.b.t. het Engelse werk te Zwolle, bijlage 4.

⁵ Zie inspraakreactie nr. 5 bijlage 4.

2.2 Doel

Het doel van het voornemen moet concreet worden omschreven uitgaande van de uitgewerkte probleemstelling. Bij de doelstelling wordt ingegaan op de relatie tussen de onderdelen van de voorgenomen activiteit, namelijk de waterwinning, de wateraanvoer ter compensatie van de grondwaterstandsdeling en de wateraanvoer voor de landgoederenzone.

2.3 Beleid en besluitvorming

2.3.1 Beleid

Het MER vermeldt (alleen) die overheidsbesluiten en openbaar gemaakte beleidsvoornemens die beperkingen kunnen opleggen of voorwaarden stellen aan het besluit waarvoor het MER wordt opgesteld, dit onder vermelding van de status van deze besluiten. Met name dient aandacht te worden besteed aan regels en beleid van de provincie, de waterkwaliteitbeheerder en de kwantiteitsbeheerders voor:

- de drink- en industriewatervoorziening (in kwantitatieve en kwalitatieve zin);
- terugdringing van de verdroging;
- eisen aan oppervlakte- en grondwaterwaterkwaliteit en de waterhuishouding (met name de criteria c.q. normen voor de kwaliteit van het in te laten water en de drooglegging, thans en in de toekomst in relatie tot de gebiedsfuncties);
- natuurbehoud en -ontwikkeling.

Op basis van het huidige beleid dienen normen en advieswaarden te worden gegeven als concrete beoordelingscriteria, waaraan de in het MER uit te werken alternatieven en varianten kunnen worden getoetst. Deze criteria moeten voor zover mogelijk worden ontleend aan en in ieder geval worden vergeleken met, door de overheid gehanteerde (wettelijke) regelingen. Aanbevolen wordt dit kort en bondig te beschrijven, bijvoorbeeld door middel van een tabel.

2.3.2 Te nemen besluiten

In het MER dient te worden vermeld voor welke overheidsbesluiten het MER wordt opgesteld. Het betreft hier een gecoördineerd MER dat wordt opgesteld voor twee m.e.r.-plichtige activiteiten. Aangegeven wordt hoe de besluitvormingsprocedures voor de Grondwaterwetvergunning en het landinrichtingsplan gecoördineerd verlopen (zie hoofdstuk 14 Wm). Welke andere overheidsbesluiten moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren⁶? Aangegeven moet worden volgens welke procedure en volgens welke tijdsplanning de diverse besluiten zullen worden voorbereid en genomen.

⁶

Zie inspraakreactie nr. 7, bijlage 4.

3.

VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

3.1

Inleiding

Het MER dient de voorgenomen activiteiten en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven te beschrijven. De voorgenomen activiteit is de keuze van de initiatiefnemers uit de alternatieven en kan gedefinieerd worden als voorkeursalternatief. Het voornemen en de alternatieven dienen op een zodanig niveau te worden uitgewerkt dat vergelijking mogelijk is. Niet elk onderdeel behoeft echter tot hetzelfde detailniveau te worden uitgewerkt. Verder dient de informatie aan te sluiten op de te nemen besluiten. Tenslotte is het gewenst de beschrijvingen over het voornemen en de alternatieven zoveel mogelijk te beperken tot die onderdelen die belangrijke milieugevolgen veroorzaken of waarop varianten ontwikkeld worden.

3.2

De voorgenomen activiteit

De oevergrondwaterwinning

De onderdelen van de winning worden alleen beschreven voorzover dat nodig is om inzicht te verkrijgen in de milieugevolgen. Voorzover de uitvoering van het wateraanvoerplan de winning beïnvloedt bijvoorbeeld door infiltratie van water, worden deze aspecten afzonderlijk bij de grondwaterwinning betrokken (zie hieronder). De volgende onderdelen worden in het MER beschreven:

- verwacht onttrekkingspatroon (indicatief) met afzonderlijk aan te geven de verhouding grondwater/oppervlaktewater, de infiltratie rechtstreeks uit de Vecht en de hoeveelheid water dat infiltreert na inlaat in het gebied vanuit de Vecht;
- fasering van de uitbreiding in de onttrekkingscapaciteit;
- infiltratiebevorderende maatregelen vanuit de Vecht en in het onttrekkingsgebied;
- benodigde verandering in beheer en de reiniging van waterbodems als gevolg van de oeverinfiltratie;
- aard, situering, ruimtebeslag, vormgeving en landschappelijke inpassing van de benodigde installaties, gebouwen en andere voorzieningen;
- inrichting en beheer van het waterwingebied, functies en grondgebruik;
- maatregelen bij calamiteiten (in geval van slechte waterkwaliteit van de Vecht of onvoldoende beschikbaarheid van aan te voeren water in het kader van de compensatie).

Het wateraanvoerplan

- de gebieden waar wateraanvoer wordt toegepast (omvang, functies en cetera)⁷;
- de situering (met motivatie van de keuze) en de inrichting van de waterinlaten respectievelijk voor het door de winning beïnvloede gebied en voor de landgoederenzone;
- de kwaliteit van het in te laten water vanuit de Vecht gedurende het jaar met aandacht voor het sedimentgehalte en aan sediment gebonden verontreinigingen;
- de hoeveelheden aan te voeren water (debieten, aanvoer op jaarbasis) ter compensatie van de waterwinning en ten behoeve van de landgoederenzone;
- waterhuishoudkundige maatregelen en beheer in de plangebieden (aanleg nieuwe watergangen, vormgeving en situering watergangen, cultuurtechnische werken);
- maatregelen ter verbetering van de kwaliteit van het in te laten water (slibvang, rietveld of andere opvang voor slibgebonden verontreinigingen);
- maatregelen om in het winningsgebied en de landgoederenzone gebiedseigen water vast te houden ter beperking van de aanvoer mede in relatie tot de waterkwaliteiten en gebiedsfuncties⁸.
- de te nemen maatregelen in het kader van de wateraanvoer voor het gebied ten zuiden en ten noorden van de Vecht⁹.
- maatregelen bij calamiteiten (in geval van slechte waterkwaliteit) of bij (extreem) lage waterstand van de Vecht.

3.3 Te beschrijven alternatieven

3.3.1 Algemeen

Tot de te beschrijven alternatieven behoren in ieder geval:

- het voorkeursalternatief (het voornemen);
- het nulalternatief;
- het meest milieuvriendelijke alternatief.

3.3.2 Opbouw alternatieven

In de startnotitie geven de initiatiefnemers aan om in het MER op de volgende aspecten varianten (aantal per aspect) te ontwikkelen:

- wincapaciteit (3);
- vormgeving puttenveld (2);
- inrichting van het waterwingebied (4, varianten voor waterwinning, natuur, landschap, landbouw);
- omvang wateraanvoerplan (2);
- waterinlaat (6);
- vormgeving watergangen (2).

⁷ Zie inspraakreactie nr. 2 en 8, bijlage 4.

⁸ Zie inspraakreactie nrs. 5 en 10, bijlage 4.

⁹ Zie inspraakreactie nr. 1, bijlage 4.

De varianten vormen de bouwstenen voor het opstellen van alternatieven. Het aantal bouwstenen is zo groot dat een selectie noodzakelijk is om het aantal alternatieven te kunnen beperken. Daarnaast is onderscheid te maken tussen varianten die direct betrekking hebben op de winning (vormgeving puttenveld en inrichting waterwingebied) en op de wateraanvoer (omvang wateraanvoer-gebied, -inlaat en gangen). Voor beide onderdelen kunnen (deel)alternatieven gevormd worden, die apart gepresenteerd kunnen worden.

Het is niet nodig alle varianten gedetailleerd uit te werken om een keuze te maken. De Commissie beveelt daarom aan, bij de verkenning van de varianten te bezien welke varianten moeten worden uitgewerkt. De varianten voor de waterinlaat en wateraanvoer (OW1 en OW2 in combinatie met WI₄) maken onderdeel uit van de voorgenomen activiteit en dienen in ieder geval te worden uitgewerkt.

Deze keuze, inclusief de gebruikte selectiecriteria om varianten niet verder uit te werken dient gemotiveerd te worden. Voorts dient de keuze uit diverse bouwstenen te worden gemotiveerd bij het samenstellen van de alternatieven.

3.3.3

Nulalternatief

Het MER dient een alternatief te beschrijven waarbij geen oeverinfiltratie met grondwaterwinning gerealiseerd wordt, indien ook op andere wijze aan de doelstellingen van de initiatiefnemer kan worden voldaan. Is dit niet het geval, dan hoeft geen nulalternatief te worden beschreven. In die situatie fungeert een beschrijving van de relevante onderdelen van de bestaande toestand en zonodig de autonome ontwikkeling als referentie bij de vergelijking van de diverse planalternatieven (zie verder hoofdstuk 4).

3.3.4

Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) moet reëel zijn en kan worden opgebouwd uit de varianten die het meest gunstig zijn voor het milieu. Vervolgens kunnen voor elk aspect mitigerende maatregelen aan het mma worden toegevoegd om negatieve milieugevolgen te beperken of positieve effecten verder te versterken. Er dient in beginsel één mma te worden samengesteld.

3.3.5

Compensatie

Het MER kan aangeven welke verslechtering van de milieusituatie ten gevolge van de winning in aanmerking komt voor compensatie. Daarbij wordt beschreven hoe de compensatie gerealiseerd kan worden. Dat kan in het bijzonder voor de Vecht en het gebied langs de Vecht die in het Structuurschema Groene Ruimte zijn aangegeven als kern- en ontwikkelingsgebieden waar compensatie van natuurwaarden in beginsel is voorgeschreven.

4.

BESTAANDE TOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING VAN HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

4.1

Algemeen

De bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkeling dienen te worden beschreven voor zover van belang voor de beoordeling van de voorgenomen activiteit en de milieugevolgen. Daarbij is de autonome ontwikkeling de toekomstige ontwikkeling van het milieu zonder dat de voorgenomen activiteit wordt gerealiseerd maar wel rekening wordt gehouden met eventuele effecten van voltooide en lopende ingrepen en ingrepen die onder invloed van reeds vastgelegd beleid zijn voorzien.

Het studiegebied omvat de locatie en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieu-aspect (bodem, water, natuur et cetera) kan de omvang van het studiegebied verschillen. De begrenzing van de studiegebieden moet gemotiveerd worden en op kaart worden aangegeven.

De volgende aspecten dienen voor de bestaande situatie en indien relevant de autonome ontwikkeling in het MER te worden beschreven. Voor de beschrijving van de effecten van het ruilverkavelingsplan in de autonome ontwikkeling, kan volstaan worden met het kwalitatief aangeven van veranderingen op planniveau van de belangrijkste milieu-effecten (met name waterkwaliteit).

4.2

Abiotisch milieu

Geohydrologie

- de geohydrologie situatie (profiel met hydrologische schematisatie), met name het verloop van de Eemkleilaag, waarbij inzicht wordt verschaft in de wijze waarop de laag gemodelleerd is en het model geijkt en geverifieerd is;
- bestaande grondwaterstijghoogten in de onderscheiden watervoerende pakketten, het freatisch vlak alsmede de peilen van het oppervlaktewater;
- kwel- en infiltratiegebieden mede in samenhang met de stromingsstelsels van diverse ordegroottes;
- de kwaliteit van het grondwater tot op de basis van de watervoerende pakketten.

Oppervlaktewater

- bestaande kwaliteit van het oppervlaktewater in de Vecht en in de relevante aanvoergebieden en de kwaliteitsverbetering in de autonome ontwikkeling (mestregeling, et cetera);

- het bestaande waterhuishoudkundig stelsel en de autonome ontwikkeling in dat stelsel (verhouding gebiedseigen en gebiedsvreemdwater en peilbeheer);
- de relaties met het grondwater, waaronder de drainerende invloed van de Vecht bij lage rivierafvoer;
- de kwaliteit van de waterbodem in de bestaande situatie en in de autonome situatie in de Vecht bij de winlocatie en in de watergangen bij de inlaatpunten.

4.3 Biotisch milieu

Flora, fauna en ecologische relaties

In het MER dient een motivering te worden gegeven van de te behandelen biotische aspecten (gemeenschappen, indicatorgroepen en soorten). De keuze dient gebaseerd te zijn op hun regionale en landelijke betekenis en gerelateerd aan de te verwachten effecten van de ingrepen.

Relevante aspecten zijn:

- de invloed van verdroging en lage waterstanden op de aanwezige natuurwaarden;
- kwelafhankelijke en andere (grond)waterafhankelijke flora, vegetatie, (avi-) fauna en macrofauna;
- landschapsecologische waaronder ecohydrologische relaties binnen de te onderscheiden plangebieden en met omringende gebieden;
- de betekenis van de gebieden als onderdeel van de ecologische hoofdstructuur en de provinciale uitwerking daarvan.

Landschap en cultuurhistorie

Geef een beknopte schets van het landschap, echter uitsluitend voorzover daarin door de voorgenomen activiteit veranderingen kunnen ontstaan. Te denken valt aan een korte beoordeling van de huidige visueel-landschappelijke waarde van het studiegebied, met specifieke aandacht voor de Vecht met zijn uiterwaarden, het patroon van het ontwateringsstelsel en relevante cultuur-historisch waardevolle elementen en structuren (dijken, vijvers, grachten). Archeologische vondsten worden niet verwacht¹⁰.

¹⁰

Zie inspraakreactie nr. 9, bijlage 4.

5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

5.1 Algemeen

Het MER dient aandacht te schenken aan de negatieve en positieve milieugevolgen van het voornemen. Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet aangegeven worden of de effecten tijdelijk of permanent zijn, ophefbaar of onomkeerbaar, direct of indirect, of ze zich afspelen op korte of op lange termijn, in hoeverre er cumulatie (versterken of uitdoven van effecten) kan optreden.

Bijzondere aandacht moet worden besteed aan die milieugevolgen die per alternatief of variant verschillen¹¹. Het te verwachten resultaat en de effectiviteit van mitigerende maatregelen, om negatieve gevolgen te beperken of te voorkomen, dient te worden aangeduid. Bij de negatieve gevolgen dient ook de samenhang tussen de milieugevolgen beschreven te worden.

Voor het in beeld brengen van de milieugevolgen dient onderscheid te worden gemaakt in aanleg- en gebruiksfase. Omkeerbare en tijdelijke effecten in de aanlegfase behoeven niet te worden aangegeven.

In het MER dient een beschrijving te worden gegeven van de gevolgen van het voornemen, met name voor:

5.2 Abiotisch milieu

- De effecten op grondwaterstanden en stijghoogten in de verschillende watervoerende pakketten, kwel- en infiltratiepatronen, afvoeren en peilen van het oppervlaktewater;
- de effecten van de wateraanvoer op de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater en de relevante waterbodems, met name waar dit van belang is voor de natuur;
- effecten van de oeverfiltratie en de waterinlaat op de kwaliteit van de (water)bodem en grondwater;
- de effectiviteit van wateraanvoer (peilverhoging) om verdroging tegen te gaan in relatie tot de daling van het freatisch grondwaterpeil in percelen met natuurwaarden in het beïnvloedingsgebied. Daartoe dient in het MER, gelet op de rol van de drainageweerstanden te worden ingegaan op de gevoeligheid van de berekeningen bij verschillend gekozen uitgangspunten. In ieder geval dienen de effecten te worden weergegeven voor het midden van die percelen waarin zich natuurwaarden bevinden of potentiëel verwacht mogen worden.

¹¹ Zie inspraakreactie nrs. 5 en 10, bijlage 4.

De effecten moeten bij voorkeur worden vastgesteld met een rekenmodel voor niet-stationaire stroming, zodat het effect van de voorgenomen maatregelen (verschillen in varianten) als functie van de neerslag, de verdamping de vorm van de watergang en de waterinlaat, kan worden uitgerekend.

5.3 Biotisch milieu

Flora, fauna en ecologische relaties

- de effecten op de terrestrische en aquatische flora en fauna ten gevolge van de veranderingen in de waterhuishouding en in de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater;
- de effecten op flora, fauna en ecologische relaties als gevolg van de inrichting en het beheer van het waterwingebied en de aanleg c.q. herinrichting van watergangen.

Landschap en cultuurhistorie

- effecten op de visueel-ruimtelijke karakteristiek van het waterwingebied;
- beïnvloeding van in visueel-landschappelijk en/of cultureelhistorisch opzicht waardevolle elementen en structuren.

6. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

In het MER dient een vergelijking te worden gemaakt tussen de gevolgen van de ontwikkelde alternatieven. Op basis van de vergelijking kan het uiteindelijke voorkeursmodel worden bepaald. De vergelijking moet (mede) gebaseerd zijn op toetsingscriteria die voortvloeien uit doelstellingen van de initiatiefnemer en milieunormen.

7.

LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE EN EVALUATIE ACHTERAF

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieu-effecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

De leemten in kennis en informatie, die van belang zijn voor een goede oordeelsvorming, moeten worden genoemd.

Het doel van deze beschrijving is om een indicatie te krijgen van de volledigheid van de informatie voor de besluitvorming.

Beschreven moet worden:

- de onzekerheden die zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- de mate waarop dit de kwaliteit van de besluitvorming beïnvloedt.

Informatie die voor de besluitvorming essentieel is, kan niet onder leemten in kennis worden opgenomen, maar moet in het MER worden verstrekt.

Het bevoegd gezag moet bij de besluitvorming een evaluatieprogramma op stellen teneinde de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig voorzien in aanvullende en mitigerende maatregelen.

Het verdient de aanbeveling dat de initiatiefnemer in het MER reeds een aanzet tot een dergelijk evaluatieprogramma geeft, vooral omdat er een sterke koppeling bestaat tussen de gebruikte voorspellingsmethoden, geconstateerde leemten in kennis en het op te stellen evaluatieprogramma.

8.

PRESENTATIE VAN HET MER

Het MER richt zich tot twee doelgroepen. Ten eerste richt het MER zich op de betrokkenen bij de directe grondwaterwinning (eigenaren, grondgebruikers, vergunningverleners, natuurorganisaties, et cetera). Ten tweede richt het MER zich tot alle betrokkenen bij de wateraanvoerplannen. Het verdient aanbeveling de samenvatting, maar mogelijk ook het MER te zodanig te presenteren dat voor elke doelgroep de relevante informatie goed toegankelijk is.

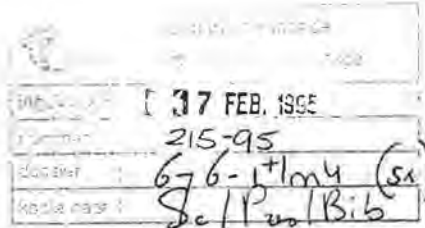
BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieu-effectrapport
Oevergrondwaterwinning Vechterweerd

(bijlage 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 31 januari 1995 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

De commissie voor de milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Postadres
Provincie Overijssel
Postbus 10078
8000 GB Zwolle

Telefoon 038 25 25 25
Telefax 038 25 26 50

Uw kenmerk	Uw brief	Ons kenmerk MWA 95/213	Datum 31 01 1995
Bijlagen div.	Doorkies nr. 25 15 27	Inlichtingen bij hr. A.W.J.M. Nass	16. FEB. 1995

Onderwerp
Oevergrondwaterwinning Vechterweerd te Dalfsen; startnotitie ten behoeve van een milieu-effectrapportage.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 7.12 van de Wet milieubeheer, doen wij u bijgaand in 5-voud toekomen een exemplaar van de startnotitie ten behoeve van een milieu-effectrapportage voor de stichting en de inrichting van de oevergrondwaterwinning Vechterweerd in de gemeente Dalfsen. Naast een wateraanvoerplan ter compensatie van de winning wordt ook de mogelijkheid van wateraanvoer naar de landgoederenzone Wijthmen-Den Berg uitgewerkt. De Waterleiding maatschappij "Overijssel" N.V. is initiatiefnemer voor de oevergrondwaterwinning en de compensatiemaatregelen ten gevolge van deze winning. Het waterschap Bezuiden de Vecht is initiatiefnemer voor het wateraanvoerplan naar de landgoederenzone. Gedeputeerde staten van Overijssel zijn voor zowel de oevergrondwaterwinning als voor de planwijziging van de landinrichting (benodigd voor het wateraanvoerplan) het bevoegd gezag.

Wij hebben de startnotitie op 30 januari 1995 ontvangen. Wij verzoeken u, conform artikel 7.14 van genoemde wet, voor 24 april 1995 advies uit te brengen ten behoeve van het geven van richtlijnen.

Ter informatie sturen wij u hierbij tevens in 5-voud de tekst van de advertentie die wij naar aanleiding van de startnotitie in de Staatscourant en diverse dagen huis-aan-huisbladen zullen plaatsen. Het te volgen tijdschema tot en met de vaststelling van de richtlijnen hebben wij eveneens ter informatie (in 5-voud) bijgevoegd. Korteheidshalve verwijzen wij u naar de inhoud van deze stukken.

Postbank 833220
ING Bank 69 18 10 893

Het provinciehuis is vanaf het NS-station bereikbaar
met stadsbus lijn 3 richting Wipstrik/Oosterenk, halte provinciehuis

Bezoekadres
Luttenbergstraat 2
Zwolle

H 700

Gaarna vernemen wij van uw secretaris of een eventueel informeel lokatiebezoek is te combineren met een overleg als bedoeld in artikel 7.14, lid 2, van genoemde wet.

Gedeputeerde staten van Overijssel.

voorzitter,

griffier,

Two handwritten signatures are present. The top signature is written over the 'voorzitter,' label and the bottom signature is written over the 'griffier,' label. Both are in dark ink and appear to be cursive or semi-cursive.

BIJLAGE 2

Openbare kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 33 d.d. 15 februari 1995

Bekendmaking

Inspraak Milieu-Effectrapportage Sighting
Oevergrondwaterwinning Vechterweerd te Dalfsen

Gedeputeerde staten van Overijssel maken op grond van artikel 7.12 van de Wet milieubeheer het volgende bekend:

De Waterleiding maatschappij 'Overijssel' N.V. (WMO) en het Waterschap Bezuiden de Vecht zullen een studie uitvoeren naar de stichting en de inrichting van de oevergrondwaterwinning Vechterweerd in de gemeente Dalfsen. Naast een wateraanvoerplan ter compensatie van de winning wordt ook de mogelijkheid van wateraanvoer naar de landgoederenzone Wijthem-Den Berg uitgewerkt. De WMO is initiatiefnemer voor oevergrondwaterwinning en de compensatiemaatregelen ten gevolge van deze winning. Het waterschap is initiatiefnemer voor het wateraanvoerplan naar de landgoederenzone.

De opzet van de studie is uitgewerkt in een informele notitie, de zogenaamde 'startnotitie'. Deze startnotitie is op 30 januari 1995 ingediend bij gedeputeerde staten van Overijssel als eerste stap in een procedure die moet leiden tot het opstellen van een milieu-effectrapport (MER).

Het MER is bedoeld om de gevolgen van de voorgenomen activiteiten voor het fysieke milieu zichtbaar te maken en zal worden opgesteld met het oog op de te zijner tijd voor de waterwinning in te dienen vergunningaanvraag ingevolge de Grondwaterwet.

De startnotitie geeft in grote lijnen aan wat de WMO en het waterschap van plan zijn te gaan ondernemen. Er wordt ingegaan op de probleemstelling, de doelstelling, de te onderzoeken mogelijke oplossingen, welke aspecten in het onderzoek worden betrokken en de te volgen procedure. De startnotitie ligt gedurende de periode van 20 februari 1995 tot en met 19 maart 1995 op werkdagen ter inzage van 8.00 - 12.30 uur in het gemeentehuis van Dalfsen, Burg van Bruggenplein 1, en van 8.30 - 16.30 uur in de bibliotheek van het provinciehuis, Luttengerstraat 2 te Zwolle. Desgewenst bestaat de mogelijkheid de startnotitie buiten deze uren in te zien.

Naar aanleiding van de startnotitie moeten door gedeputeerde staten van Overijssel richtlijnen worden opgesteld over de gewenste inhoud van het door de WMO en het waterschap op te stellen MER. Gevolggevend aan artikel 7.14 van de Wet milieubeheer stellen wij een ieder in de gelegenheid opmerkingen te maken over de gewenste inhoud van de te geven richtlijnen. Deze opmerkingen kunnen gedurende de termijn van terinzageliggig schriftelijk worden gezonden aan:

Gedeputeerde staten van Overijssel, bureau Waterhuishouding,
Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.

Desgewenst kunt u nadere inlichtingen verkrijgen bij het bureau Waterhuishouding van de provincie Overijssel (tel. 038-251527).

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Waterleiding Maatschappij Overijssel N.V. (WMO) en Waterschap Bezuiden de Vecht

Bevoegd gezag: college van Gedeputeerde Staten van Overijssel

Besluit: vergunning ingevolge de Grondwaterwet en wijziging van een landinrichtingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: 15.2 en 9.3

Activiteit: Het realiseren van een oevergrondwaterwinning voor drinkwaterproductie en een wateraanvoerplan.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 15 februari 1995

richtlijnenadvies uitgebracht: 28 april 1995

Bijzonderheden: De oevergrondwaterwinning wordt gefaseerd uitgevoerd tot een capaciteit van circa acht miljoen m³ en wordt gesitueerd te Vechterweerd in de gemeente Dalfsen. Het wateraanvoerplan wordt in de eerste plaats uitgevoerd ter compensatie van de grondwaterstandsdaaling rondom de winning. Daarnaast wordt wateraanvoer overwogen naar de landgoederenzone Wijthmen-Den Berg om de verdroging te beperken. Het wateraanvoerplan wordt ingepast binnen de ruilverkaveling Marshoek-Hoonhorst.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. P.J.L. van den Dries

ir. A.J.G. van der Maarel

ing. E.M. Mastenbroek (voorzitter)

ir. H. Vaessen

Secretaris van de werkgroep: mr. R.J. Stelcken.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	950314	Rentmeesterskantoor Roekx	Barendrecht	950324
2.	950308	M.T.S. Maat en 16 gelijklopende reacties	Dalfsen	950324
3.	950321	Burgemeester en Wethouders van Zwolle	Zwolle	950324
4.	950311	A.A.M. Wevers namens de Vrienden van Dalfsen wkgp. buitengebied	Dalfsen	950324
5.	950316	Commissie Water en Milieu Overijs- sel	Zwolle	950324
6.	950306	M.T.S. Smook	Dalfsen	950324
7.	950317	Burgemeester en Wethouders van Dalfsen	Dalfsen	950324
8.	950314	Landbouwschap Gewestelijke Raad voor Overijssel	Zwolle	950324
9.	950316	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	950316
10.	950317	Directeur Landbouw, Natuurbeheer en Openluchtrecreatie in de provin- cie Overijssel	Zwolle	950324